

# Strømprisutvalget

Vår regionale posisjon  
- høringsprosess



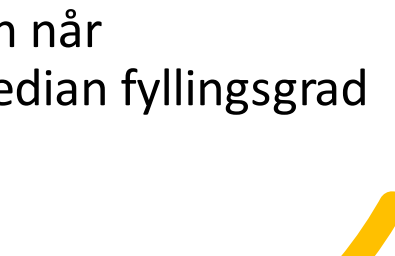


- Den 15. februar 2023 nedsatte regjeringen et ekspertutvalg som skal vurdere prisfastsettelsen på strøm
- Utfordringene i de europeiske landene har påvirket kraftprisene også i Norge, spesielt i NO2 (Deler av Hordaland, Rogaland, Agder, Telemark og Vestfold)
- Der tilknytningen til det europeiske kraftmarkedet er større enn i landet for øvrig
- Høye kraftpriser har gitt en betydelig økning i inntektene til produsentene av kraft
- Og skapt en krevende situasjon for strømforbrukerne



## Strømprisutvalgets mandat

Som et ledd i arbeidet skal utvalget vurdere virkninger i kraftmarkedet av aktuelle forslag som kan gi lavere og mer stabile priser, herunder:

- Forslag om opprettelse av en egen budsone (auksjon) for strøm som fraktes gjennom utenlandsforbindelsene
  - Forslag om differensiering av spotmarkeder for innenlands forbruk og kraftutveksling mellom land
  - Forslag som baserer seg på at en andel av kraftproduksjonen omsettes utenfor spotmarkedet i andre typer kontrakter
  - Forslag til tiltak som kan utløse større forbruksfleksibilitet med sikte på å redusere nivået på forbruket som etterspørres i høylasttimer i spotmarkedet
  - Forslag til virkemidler for å begrense eksporten når fyllingsgraden i flerårsmagasinene avviker fra median fyllingsgrad (sesongjustert)
  - Forslag til ulike typer avgifter på krafteksport
- 

# Oppfølging av strømprisutvalget sin rapport

---

Samhandling mellom :

Rogaland Fylkeskommune, Stavanger Kommune, Kristiansand Kommune, Haugaland Vekst, Energihovedstadsprosjektet, New Kaupang, Ryfylke IKS og Næringsforeningene i Stavangerregionen, Haugalandet og Kristiansand om felles innspill

Æge Energy har gjort en foreløpig analyse og vi er nå i ferd med å finne en felles retning som kan bli et unisont budskap fra aktørene i NO2

## Strømprisutvalget: Kraftoverskudd er det viktigste tiltaket

Det viktigste tiltaket for å sikre lave strømpriser er å sikre at Norge har overskudd på kraft, sier Strømprisutvalget.



**Strømprisutvalget: – Dagens system fremstår som det beste alternativet**  
Strømprisutvalget har lagt frem sin rapport. De foreslår ingen store endringer.

Utvalget mener det er stor sannsynlighet for høye strømpriser ut 2025.



## Balansekunst



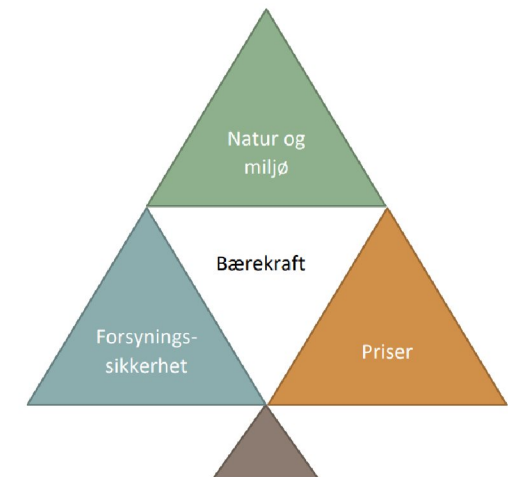
Særlig 2022 har vist at utenlandskablene også muliggjør en "tømming" av magasinene pga. høye priser i utlandet. Utenlandsforbindelser kan derfor i en norsk kontekst også svekke forsynings sikkerheten, dersom man går inn i en tørr periode med lavere magasinfylling og dermed mindre "strategisk reserve" i form av lagret vannkraft.

# Sammendrag - strømprisutvalgets konklusjoner

---

- Alternativer til dagens engrosmarkedsmodell ser ikke ut til å gi bedre ressursutnyttelse eller større samfunnsøkonomisk overskudd. Dagens modell anbefales videreført.
- Det er stor usikkerhet rundt faktisk virkning av mange tiltak rettet mot reduserte strømpriser, men ett tiltak vil med sikkerhet bidra til konkurransedyktige priser i Norge: En styrket kraftbalanse, og politikk som sikrer denne balansen.
- Begrenset bruk av forbindelser til utlandet kan gi en prisdempende effekt, men vil i de fleste tilfeller svekke forsyningssikkerheten. Tiltakene vil og kreve endringer i EUs regelverk
- Tiltak for å beskytte forbrukere mot prisvariasjoner bør gjøres i sluttbrukermarkedet
  - Stor handlingsrom for strømstøtteordninger for private / ikke-konkurrerende aktører. For næring må felleseuropeiske regler følges
  - Prissikring gjennom fastprisavtaler brukes i liten grad i privatmarkedet. Ordninger for næring jobbes med.

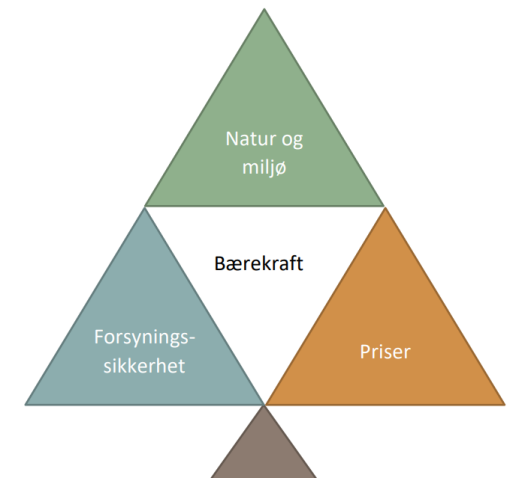
## Balansekunst



# Vår – NO2 sin vurdering av utvalget sin rapport

- Utvalget har ikke gått inn i den prisulempen som dagens organisering påfører alle strømkundene i NO2.
- Det kan ikke aksepteres at strømkundene i NO2 skal finne seg i denne vedvarende og langsiktige prisulempen
- Derfor ender vi opp med et ordfører og næringslivs-drevet initiativ, for å få iverksatt tiltak
- Vår hensikt er å peke på virkemidler som kan bidra til lavere og mer forutsigbare priser i NO2 utover det som er kommet fra utvalget
- Ved å samle flest mulig aktører fra NO2 om et felles budskap, har vi større sjanse for å bli hørt.

Balansekunst



# Strømprisforskjeller

- Årsaker til høy strømpris i NO2 - sammenliknet med resten av Sør-Norge.





# Strømpriser NO2

	<b>NO2</b> [NOK/MWh]	<b>NO1</b> [NOK/MWh]	<b>NO5</b> [NOK/MWh]	<b>Differanse</b> NO2 / NO5
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2021*	746	742	741	+ 1 %
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2022*	2136	1947	1941	+ 9 %
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2023* **	913	725	727	+ 20 %
Gjennomsnittlig strømpris Uke 25-35 2022*	3058	2190	2179	+ 29 %
Gjennomsnittlig strømpris Uke 25-35 2023*	798	412	413	+ 48 %

\* Ukentlige priser fra NordPool

\*\*Data t.o.m. 09.okt. 2023

Årlig gjennomsnittlig strømpris for 2021 viser hvordan strømprissituasjonen normalt sett har vært i Sør-Norge før Russlands invasjon av Ukraina.

I 2022 og 2023 har differansen mellom de ulike strømregionene i Sør-Norge økt og i 2022 var gjennomsnittlig strømpris 9 % høyere i NO2 enn NO5. Året etter er forskjellen økt til 20 % mellom de samme strømregionene.

I perioden uke 25-35 i 2022 er strømprisen 29 % høyere i NO2 enn NO5. I 2023, i samme tidsperiode, er differansen på hele 48 %.

Våre anbefalinger  
for å få endret  
dagens situasjon  
som gir  
næringslivet i  
prisregion NO2 en  
langvarig  
kostnadsulempe  
mot andre  
regioner

1. Flaskehalsinntektene som Statnett får må fordeles etter hvor de har oppstått - ikke omfordeles nasjonalt som i dag.  
Ca. 50 % av 15 mrd kommer fra NO2
2. Faktiske prisforskjeller mellom prisområdene forverres – NO2 er mest utsatt. Dagens utvikling medfører en varig regional konkurranseulempe, som ikke er akseptabel
3. Etablere nye regler for strategisk reserve i vannmagasinene for å hindre norsk forsyningskrise
4. Utrede en prissone sør for Dovre og Sognefjorden
5. Lempe på kravet om N-1 for belastning av kraftnettet i retning av N-0,9.  
Dvs kunne frigjøre noe av sikringskapasiteten basert på lokale og regionale risikoberegninger

Flaskehalsinntektene som Statnett får må fordeles etter hvor de har oppstått - ikke omfordeles nasjonalt som i dag.

Ca. 50 % av 15 mrd kommer fra NO2

- Inntektene fordeles som redusert nettleie på tvers av nettområdene
- Områder med lav nettpriis har en ekstra fordel
- I perioden 2022 til oktober 2023 utgjorde Statnett sine flaskehalsinntekter generert i NO2 kr 15.412 mrd - *Dette er 16 % av totale strømutfgifter*
- Flaskehalsinntektene må gi lavere nettleie i områdene de er generert

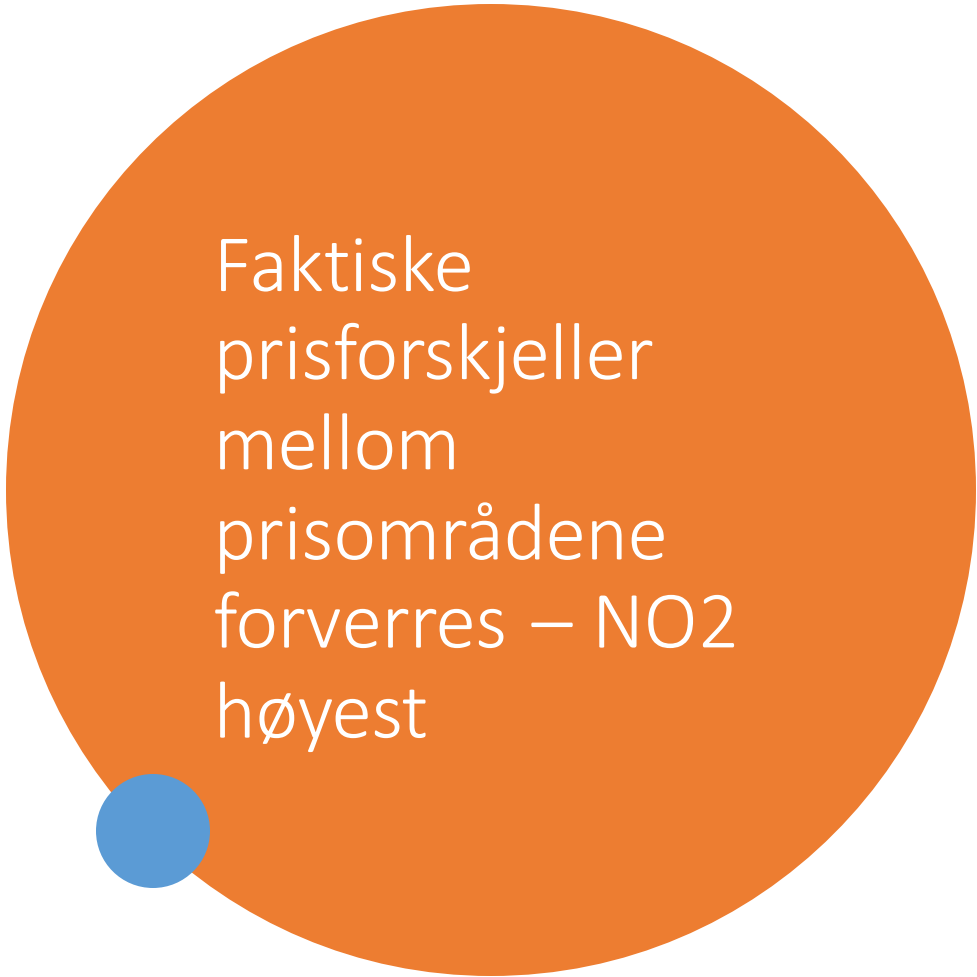
## Totalregnskap for NO2

	2022	2023*	SUM 2022-2023
Samlet forbruk i NO2 [GWh]	34 900	23 400	58 338
Totale strømutfgifter** [MNOK]	72 500	23 600	96 000
Nettleie, energiledd, i sentralnettet*** [MNOK]	3 620	400	4 000
Besparelse ved like priser som i NO1 Gitt uforandret samlet forbruk [MNOK]	5 570 7,7 % av totale strømutfgifter	3 300 14,1 % av totale strømutfgifter	8 900 9,3 % av totale strømutfgifter
<b>Flaskehalsinntekter NO2 [MNOK]</b>	<b>9 730</b> 13 % av totale strømutfgifter	<b>5 700</b> 24 % av totale strømutfgifter	<b>15 412</b> 16 % av totale strømutfgifter
Flaskehalsinntekter utland [MNOK]	6 560	3 300	9 852
Flaskehalsinntekter innland [MNOK]	3 171	2 400	5 560
Diff. i nettleierabatt mot NO1*** [MNOK]	0	136	136

\* Data for forbruk og strømutfgifter t.o.m. 10.sept. 2023. Flaskehalsinntekter er regnet t.o.m. sept. 2023.

\*\* Strømstøtte til boliger, og PPAer er ikke tatt høyde for

\*\*\* Nettleie er kun beregnet på forbruk på energileddet. Tariff for reaktiv effekt, samt rabatt for stort forbruk er ikke medregnet. Marginaltapssats grovt satt til 5%.



Faktiske  
prisforskjeller  
mellom  
prisområdene  
forverres – NO2  
høyest

- Strømprisutvalget har ikke pekt på løsninger som kan avhjelpe situasjonen for NO2 området
- En varig prisulempe vil at det verdiskapende næringslivet i NO2 området reduserer sin aktivitet eller flytter
- Utvalget sier selv dette:

*Forskjeller i strømpris mellom ulike områder kan virke konkurransevridende for bedrifter innad i Norge. Bedrifter lokalisert i områder med lavere strømpriser får bedre lønnsomhet. Relevante tiltak for å utjevne prisene mellom budområder er i hovedsak langsiktige, som utbygging av mer produksjon og bedre nett > 10 års perspektiv.*
- Dette er ikke akseptabelt for bedrifter og innbyggere i NO2

# Strømpriser NO2

	<b>NO2</b> [NOK/MWh]	<b>NO1</b> [NOK/MWh]	<b>NO5</b> [NOK/MWh]	<b>Differanse</b> NO2 / NO5
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2021*	746	742	741	+ 1 %
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2022*	2136	1947	1941	+ 9 %
Årlig gjennomsnittlig strømpris 2023* **	913	725	727	+ 20 %
Gjennomsnittlig strømpris Uke 25-35 2022*	3058	2190	2179	+ 29 %
Gjennomsnittlig strømpris Uke 25-35 2023*	798	412	413	+ 48 %

\* Ukentlige priser fra NordPool

\*\*Data t.o.m. 09.okt. 2023

Årlig gjennomsnittlig strømpris for 2021 viser hvordan strømprissituasjonen normalt sett har vært i Sør-Norge før Russlands invasjon av Ukraina.

I 2022 og 2023 har differansen mellom de ulike strømregionene i Sør-Norge økt og i 2022 var gjennomsnittlig strømpris 9 % høyere i NO2 enn NO5. Året etter er forskjellen økt til 20 % mellom de samme strømregionene.

I perioden uke 25-35 i 2022 er strømprisen 29 % høyere i NO2 enn NO5. I 2023, i samme tidsperiode, er differansen på hele 48 %.

Etablere nye regler  
for strategisk  
reserve i  
vannmagasinene  
for å hindre norsk  
forsyningskrise

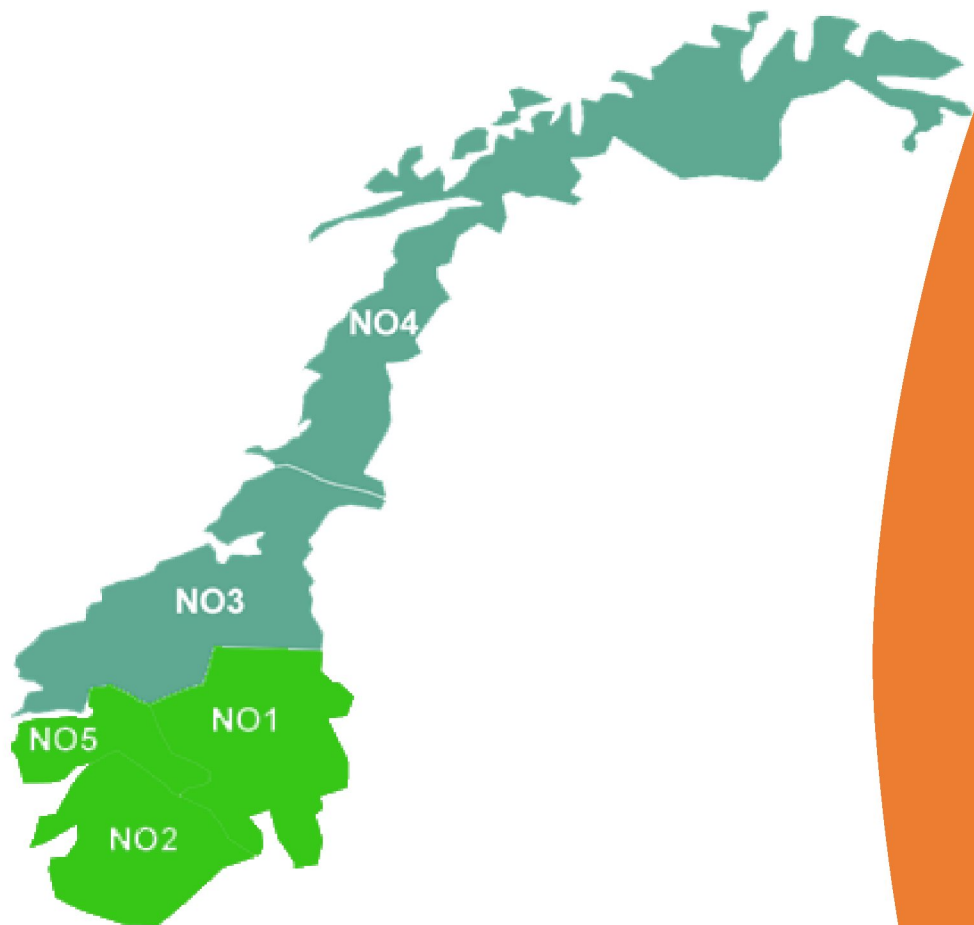
2022 har vist at utenlandskablene muliggjør en "tømming" av magasinene pga. høye priser i utlandet. Utenlandsforbindelser kan i en norsk kontekst svekke forsyningsikkerheten dersom man går inn i en tørr periode med lavere magasin-fylling og dermed mindre "strategisk reserve" i form av lagret vannkraft.

Vi foreslår at det innføres kriterier for når eksport av kraft kan reduseres/stanses, basert på historisk fyllingsgrad, og at det settes begrensning av eksporten når **fyllingsgraden i flerårsmagasinene** avviker fra fastsatt nivå.

Dette tiltaket, ved riktig utforming, har stor sannsynlighet for å være både politisk og juridisk gjennomførbart.

I europeisk kontekst er forsyningsikkerhet for det meste definert av å sikre at det til ethvert tidspunkt vil være tilstrekkelige lagre av energi for kraftproduksjon tilgjengelig. En del av forsyningsikkerheten er derfor strategiske reserver - termiske kraftverk - som holdes i beredskap til nødsituasjoner.

Norge må ta en gjennomgang av hva som skal være strategiske nivåer for vannkraftreservene våre, som sikrer at det ikke oppstår en forsyningskrise i Norge.



## Utrede en prissone sør for Dovre og Sognefjorden

---

- Kraftsystemet i områdene NO 1, 2 og 5 er rimelig godt knyttet sammen og vil kunne fungere som ett område
- Tiltaket vil kreve tid til implementering, men vil kunne gi umiddelbar virkning på strømpriser

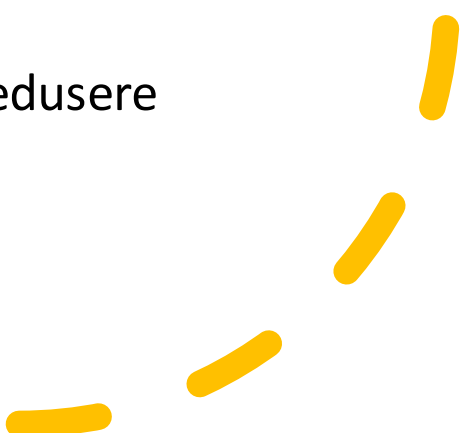


Lempe på kravet om N-1 for belastning av kraftnettet i retning av N-0,9.

- frigjøre noe av sikringskapasiteten basert på lokale og regionale risikoberegninger.

«N-1»-kriteriet har vært en viktig grunnpilar for nettplanleggingen i Norge og har gitt det norske kraftsystemet en meget god forsyningssikkerhet. «N-1» fører til at store deler av nettkapasiteten forblir ubrukt som reserve til feilsituasjoner. *Dette er dyrt for samfunnet, særlig når det gjelder topplasttimer som varer få timer i året, men som likevel sikres med overkapasitet i nettet*

Kapasiteten i dagens strømnnett kan utnyttes bedre ved å forsterke digitaliseringen av kraftsystemet. Digitaliseringen kan gi mer og bedre sanntidsinformasjon til nettets operative drift så vel som å gjøre kraftflyten mer styrbar og dermed forbedre overføringskapasiteten f.eks. mellom prisområdene.

- Kan startes umiddelbart, men det vil ta tid å oppnå en betydningsfull masse
  - Tiltaket vil øke forsyningssikkerheten og kan redusere prissvingninger og –topper.
  - Bedre utnyttelse av eksisterende nett
- 

# Veien videre

---

- Ferdigstille talepunkt og mediapakke
- «aksjon» tirsdag 14. november
  - Olje- og energiminister Terje Aasland
  - Energi- og miljøkomiteen
  - «Benkene»
- Ferdigstille høringsdokument
- Høringsfrist 15. desember



# Strømprisutvalget

- Kontaktpersoner generisk høringsinnspill:
- [Birger.haraldseid@stavanger.kommune.no](mailto:Birger.haraldseid@stavanger.kommune.no) Telf 90893186
- [Morten.Lauknes@kristiansand.kommune.no](mailto:Morten.Lauknes@kristiansand.kommune.no) Telf 480 27 604
- NO2 markeringen i Oslo 14. november

Tormod Andreassen, [andreassen@naeringsforeningen.no](mailto:andreassen@naeringsforeningen.no)

Telf

??? Næringforeningen i Kr sand

Tore Svanes ....